

OKRUHY OTÁZEK PRO MAGISTERSKÉ ZKOUŠKY

Studijní obor: UČITELSTVÍ SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ
PRO STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY A VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY

Studijní program: UČITELSTVÍ PRO STŘEDNÍ ŠKOLY

Kód programu: N 7504

Akademický rok: 2015/2016

SOCIÁLNÍ PRÁCE S DIDAKTIKOU SOCIÁLNÍ PRÁCE

1. Vývoj sociální pomoci

- a) Vývoj sociální pomoci od starověku až po 18. století z hlediska sociální práce, sociální politiky a práva. Pojem a předmět práva sociálního zabezpečení, cíle práva sociálního zabezpečení, systém práva sociálního zabezpečení v ČR a jeho tři základní pilíře.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

2. Analýza vývoje sociální práce jako oboru a profese I.

- a) Analýza vývoje sociální práce jako oboru a profese od 19. století do roku 1945 s přihlédnutím k vývoji sociální politiky a práva v této oblasti. Koncepce sociálního zabezpečení, principy sociálního zabezpečení, uplatňování sociálních práv v právu sociálního zabezpečení. Smysl existence sociálního zabezpečení, sociální události a právní vztahy sociálního zabezpečení.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

3. Analýza vývoje sociální práce jako oboru a profese II.

- a) Analýza vývoje sociální práce jako oboru a profese od roku 1945 až po současnost s přihlédnutím k vývoji sociální politiky a práva v této oblasti. Právní úprava práva sociálního zabezpečení v ČR, ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, základní právní předpisy v oblasti sociálního pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci – předmět úpravy a smysl jejich existence.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

4. Paradigmata sociální práce

- a) Postavení sociální práce v systému věd, jednotlivá paradigmata sociální práce dle Patného, Navrátila, postavení sociální politiky v systému věd a její paradigmata, postavení práva v systému věd a jeho paradigmata. Mezinárodní úroveň práva sociálního zabezpečení – mezinárodní smlouvy v oblasti sociálního zabezpečení Organizace spojených národů, Mezinárodní organizace práce, Rady Evropy, – výčet smluv a jejich obsah s ohledem na sociální zabezpečení. Charta základních práv Evropské unie v souvislosti se sociálním zabezpečením.

- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

5. Teorie sociální práce, sociální politiky a práva

- a) Teorie sociální práce, systém sociálního zabezpečení u ČR jako jedna z částí sociální politiky. Právo sociálního zabezpečení a Evropská unie – předpisy Evropské unie o sociálním zabezpečení, sociální a zdravotní pojištění migrujících osob, zdravotní péče při migraci.
- b) Didaktické zpracování tématu. - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

6. Metody sociální práce, sociální politiky a jejich právní zakotvení

- a) Metody sociální práce, metodologie sociální politiky, obory sociální politiky u nás i v EU a jejich právní zakotvení. Modely financování jednotlivých pilířů sociálního zabezpečení v České republice. Pojem a smysl sociálního pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

7. Deinstitutionalizace v sociální práci

- a) Deinstitutionalizace ústavní sociální péče, sociální politika bydlení u nás a v EU, právní zakotvení ústavní péče. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí - vztah zákona k ostatním předpisům na tomto úseku, působnost zákona, podmínky pro poskytnutí sociálně-právní ochrany dětí, základní principy poskytování sociálně-právní ochrany dětí a její nástroje.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

8. Standardy kvality sociální práce

- a) Standardy kvality sociální práce, jejich popis, analýza, kontrola a právní zakotvení. Sociální charta EU a její vztah k sociální práci, sociální politice a právu ČR. Vyhláška MPSV ČR č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách - obsah standardů kvality sociálních služeb
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

9. Individuální plánování sociálních služeb

- a) Individuální plánování sociálních služeb - formy a způsoby individuálních plánů, pozice pracovníků v individuálním plánování a jejich právní zakotvení. Sociální politika v oblasti sociálních služeb. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách – principy, pojem sociálních služeb, poskytovatel a uživatel sociálních služeb, jejich práva a povinnosti, inspekce sociálních služeb, smlouva o poskytování sociálních služeb, individuální plánování sociální služby.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

10. Návaznost sociální a zdravotní péče

- a) Návaznost sociální a zdravotní práce. Zdravotní sociální politika a zdravotní pojištění. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění – pojem, základy právní úpravy, základní

principy, účast na veřejném zdravotním pojištění, práva a povinnosti pojištěnců, zdravotní služby hrazené z veřejného zdravotního pojištění, regulační poplatky.

- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

11. Náhradní rodinná péče

- a) Aktuální trendy v náhradní rodinné péči se zaměřením na pěstounskou péči, modely pěstounské péče v EU, právní ukotvení náhradní rodinné péče. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákon č. 359/1999 Sb. - právní úprava náhradní rodinné péče, osvojení, poručenství, svěření dítěte do péče jiné osoby, pěstounská péče.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

12. Rodina

- a) Specifika rodiny z hlediska sociální politiky u nás a v EU, metod sociální práce a práva se zaměřením na problematiku sanace rodiny. Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře – pojem státní sociální podpory, principy, základní pojmy, dávky státní sociální podpory a podmínky nároku.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

13. Senior

- a) Specifika seniorů z hlediska sociální politiky u nás a v EU, metod sociální práce a práva se zaměřením na domácí péči. Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění – pojem důchodového pojištění, systematika zákona, okruh pojištěných osob a podmínky účasti na pojištění, doba pojištění, náhradní doba pojištění, výpočtový základ, dávky důchodového pojištění a podmínky nároku.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

14. Etnika a odlišnost

- a) Specifika sociální práce s etniky, imigranty a cizinci, migrační politika EU a našeho státu včetně právního vymezení. Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu - pojem mezinárodní ochrana, azyl, druhy azylu, azylové řízení, azylová střediska, práva a povinnosti azylantů.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

15. Zdravotní znevýhodnění

- a) Specifika sociální práce se zdravotně znevýhodněnými z hlediska sociální politiky u nás a v EU, metod sociální práce a práva. Zákon o č. 108/2006 Sb., o sociálních službách - příspěvek na péči, řízení o příspěvku na péči, základní životní potřeby. Zákon č. 329/2011 Sb. – příspěvek na mobilitu, příspěvek na pořízení zvláštní pomůcky, průkazy osob se zdravotním postižením, řízení o dávkách pro osoby se zdravotním postižením.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

16. Sociální vyloučení

- a) Specifika sociální práce se sociálně vyloučenými a s ohroženými sociálním vyloučením z hlediska metod sociální práce, sociální politiky u nás i v EU a právního zakotvení. Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi – pojem pomoci v hmotné nouzi, principy, základní pojmy, dávky pomoci v hmotné nouzi a podmínky nároku. Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu – pojem životního a existenčního minima, vztah k dávkám státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

17. Nezaměstnanost

- a) Specifika sociální práce s nezaměstnanými, metody práce, sociální politika a právní úpravy ve vztahu k nezaměstnanosti. Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti – státní politika zaměstnanosti, základní pojmy, právní vztahy v oblasti zákona o zaměstnanosti, zaměstnávání osob i se zdravotním postižením, nástroje podpory, práva a povinnosti zaměstnavatelů, úkoly úřadu práce.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

18. Osobnost sociálního pracovníka

- a) Osobnost sociálního pracovníka, její právní zakotvení, supervize, etické kodexy. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách – požadavky na výkon činnosti sociálního pracovníka a pracovníka v sociálních službách, personální standardy kvality sociálních služeb.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

19. Sociální práce jako prevence

- a) Možnosti sociální práce v rámci prevence projevů rizikového chování ve společnosti, aktualizace organizace sociálního zabezpečení. Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě - Probační a mediační služba, práce Probační a mediační služby s mladistvými, probační dohled, probační program, postavení probačního úředníka a principy jeho práce, spolupráce Probační a mediační služby s ostatními orgány.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

20. Organizování sociální práce

- a) Právní vymezení organizování sociální práce, postavení státu, krajů a obcí z řízení a organizování sociální práce, organizační struktura sociálních organizací, problém centralizace a decentralizace v sociální práci a sociální politice. Organizace sociálního zabezpečení podle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Řízení ve věcech dávek sociálního zabezpečení.
- b) Didaktické zpracování tématu - téma začleňte do RVP, ŠVP, analyzujte mezipředmětové vztahy, navrhněte vhodné metody, formy, prostředky a pomůcky pro výuku tématu, zvolte vhodné metody hodnocení a sebehodnocení vyučovacího procesu k danému tématu.

Právní předpisy

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina práv a svobod ČR
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
- Zákon č. 104/1990 Sb., Úmluva o právech dítěte
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon č. 109/2006 Sb., o změnách jiných zákonů v důsledku přijetí zákona o soc. službách
- Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu
- Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi
- Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře
- Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád
- Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém zabezpečení
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 218/2003 Sb., o trestání mládeže (ve zkrácené podobě jde o zákon o soudnictví ve věcech mládeže)
- Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
- Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu
- Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
- Zákon č. 425/2004 Sb., o zaměstnanosti
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
- Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti
- Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách

Literatura k právní oblasti:

- VESELÝ, J., a kol.: *Právo sociálního zabezpečení*. 1. vydání. Praha: Linde Praha, 2013
- TRÖSTER, P. a kol.: *Právo sociálního zabezpečení*. 6. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, Praha 2013
- GALVAS, M., GREGOROVÁ, Z.: *Sociální zabezpečení*. 2. vydání. Brno MU, 2005
- PŘIB, J., VOŘÍŠEK, V.: *Důchodové předpisy s komentářem 2012*. 7. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2012
- BREJCHA, A., ŠANTRŮČEK, V., KALINOVÁ, L.: *Zákon o organizaci a provádění sociálního zabezpečení*. Komentář. Praha: Codex, 1996
- BŘESKÁ, N., BURDOVÁ, E., KEPKOVÁ, M., VRÁNOVÁ, L.: *Státní sociální podpora s komentářem a příklady 2012*. 14. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2012
- BECK, P., HACAPERKOVÁ D., KRÁLOVÁ, J., NIEDERLE, P.: *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdravotním postižením*. Olomouc: ANAG, 2012
- KRÁLOVÁ, J., RÁŽOVÁ, E.: *Sociální služby a příspěvek na péči 2012*. 4. vydání. Olomouc: ANAG 2012
- JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo hmotné*. 4. vydání. Praha: Leges, 2014.

- ELIÁŠ, K. a kol. *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vydání. Ostrava : Sagit, 2012. 1120 s.
- BEZOUŠKA, P., PIECHOWICZOVÁ, L. *Nový občanský zákoník - nejdůležitější změny*. 1. vydání. Praha: Anag, 2013, 376 s.
- TICHÝ, L. *Obecná část občanského práva*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014.
- NOVOTNÝ, Petr a kol. *Nový občanský zákoník - Rodinné právo*. Praha: Grada Publishing, 2014. 194 s.